

Zápis z 1. jednání Kulatého stolu – Věda, výzkum a inovace

Místo konání: Inovační centrum Ústeckého kraje, Velká Hradební 2800, 400 01 – Ústí nad Labem

Datum: 10. 04. 2025

Čas: 10:00 – 12:00 hod.

1. Úvod a představení jednání

Kateřina Měkotová zahájila jednání a přivítala účastníky. Představila Inovační centrum Ústeckého kraje jakožto partnera projektu H2UK. Karel Tichý za HSR představil agendu jednání:

- představení HSR-ÚK
- představení projektu H2ÚK
- Vodíková strategie Ústeckého kraje a nutnost její aktualizace
- diskuse nad bariérami a možnostmi rozvoje v oblasti VVI v oblasti vodíku v předem definovaných tématech:
 - Bariéry v oblasti vědy a výzkumu
 - Financování projektů / dotační programy
 - Regionální potenciál v oblasti VaV
- plánování dalších kroků

2. Představení HSR-ÚK a projektu H2ÚK

HSR-ÚK je koordinátorem Vodíkové platformy Ústeckého kraje od roku 2019 a sdružuje více než 30 partnerů. Projekt H2ÚK je klíčovou iniciativou pro rozvoj vodíkového hospodářství v regionu.

Součástí projektu je:

- **aktualizace Vodíkové strategie Ústeckého kraje,**
- **vytvoření sady dalších doprovodných strategických dokumentů vč. Realizačního plánu Vodíkové strategie Ústeckého kraje,**
- **podpora rozvoje a rozšíření vodíkové infrastruktury,**

Byl zdůrazněn význam mezinárodní spolupráce a komunikace s partnery v **Moravskoslezském a Karlovarském kraji**, i na evropské úrovni.

3. Aktualizace Vodíkové strategie Ústeckého kraje

- Aktualizace strategie je potřebná s ohledem na změny po ruské agresi na Ukrajině a aktualizaci národní vodíkové strategie.
- Cílem setkání je získat **relevantní vstupy od odborníků z oblasti vědy, výzkumu a inovací** pro tuto aktualizaci.
- Byly připomenuty **cíle stávající strategie z roku 2022 v oblasti VaV a vzdělávání**, které se zaměřovaly na rozvoj vědeckovýzkumných kapacit a infrastruktury, přizpůsobení vzdělávacího systému a přilákání zájemců o vzdělávání v oblasti vodíku.
- Účelem diskuse je zhodnotit **relevantnost těchto cílů, navrhnout nové směry a možnosti měřitelného vyjádření cílů**.
- Byla zmíněna "**vodíková deprese**" v souvislosti s pozastavením či zrušením některých projektů, ale zdůrazněna trvalá víra v potenciál vodíku a relevanci regionu díky průmyslové a energetické tradici a legislativním závazkům ČR.
- Bylo avizováno, že toto je **první z několika plánovaných jednání** kulatých stolů a bilaterálních konzultací.
- Výstupy z kulatých stolů budou podkladem pro **Vodíkové fórum**, které proběhne 3. až 4. června v Ústí nad Labem.
- Bylo zdůrazněno, že cílem není vyřešit všechny globální problémy, ale zaměřit se na to, co může Ústecký kraj reálně ovlivnit, včetně apelování na změny v legislativě.
- Byli představeni přítomní zástupci.

4. Diskuse k VVI v oblasti vodíku

S účastníky KS byla otevřena diskuse nad jednotlivými tématy.

Legislativa a regulace z pohledu VVI

- Legislativní bariérou je **jasná prioritizace obnovitelného vodíku**, jehož možnost výroby a obecné dostupnosti v současné době v České republice jsou zásadně omezené a omezenost této dostupnosti přímo ovlivňuje některé zamýšlené projekty (viz příklad projektu rozvoje vodíkové dopravy ve městě Ústí nad Labem, který byl pozastaven).
- Z úrovně ČR probíhá snaha o **úpravu pravidel podmiňujících produkci obnovitelného vodíku (též RFNBO, resp. zeleného vodíku) a současně připuštění významu role nízkouhlíkového vodíku**; z úrovně regionu jsou tyto snahy intenzivně podporovány mj. reflexí faktických potřeb projektů v území.

- Akademická sféra zatím **nepocit'uje omezení** stávající regulativou, které by ji omezovalo v její základní akademicky orientované práci (např. není omezení pro charakter využívaného vodíku v rámci laboratorních výzkumů).
- Pro **poloprovozní a komerční fáze** výzkumu se však stává **regulace významnou překážkou**.
- Definice "**zeleného vodíku**" má dopady na proveditelnost, provozní a dotační aspekty projektů.
- **Nastavení RFNBO** (Renewable Fuels of Non-Biological Origin) je vnímáno jako **problematické a brzdící rozvoj**, upřednostňující pouze obnovitelné zdroje a znevýhodňující nízkouhlíkové alternativy.
- Je potřeba **systematické myšlení** o tom, proč a na co chceme vodík používat a jak ho budeme schopni sami produkovat, resp. odkud jej budeme schopni smysluplně dovážet.

Financování VVI projektů v oblasti vodíku:

- Chybí **propojení mezi vědou, výzkumem a investičními projekty**. V minulosti v Německu byly vyčleněny prostředky primárně na VaV s jasnými indikátory.
- V ČR se nyní řeší spíše „ostré“ investiční projekty, a chybí **dostatečná podpora pro fázi testování, alternativně i pilotních projektů a provozů vodíkových technologií** a významné podpory VaV jako takového.
- Je potřeba podpořit **výzkum materiálů** pro vodíkové technologie.
- Možností by mohly být **vouchery Ústeckého kraje** pro firmy zadávající výzkum univerzitám.
- Diskutovala se **prioritizace výzkumu** na straně poptávky (využití vodíku) versus nabídky (výroba, skladování).
- **Odliv mozků** z Ústeckého kraje je problémem pro rozvoj výzkumných kapacit.
- **Skromnost a nedostatečná medializace** úspěchů regionálních výzkumných pracovišť brání zlepšení vnímání Ústeckého kraje jako atraktivního místa nejen pro VaV, ale i pro život jako takový.
- Účastníci kulatého stolu doporučovali **zaměřit se na aplikovaný výzkum** s praktickým využitím pro průmysl, např. testovací polygony.
- **OPST** (Operační program Spravedlivé transformace) a program **TACR** (Technologická agentura České republiky) jsou významnými zdroji financování VaV. Je potřeba zajistit, aby programy TACR dlouhodobě reflektovaly potřeby regionu a poskytovaly i specifické alokace.

- **Výstupy výzkumných projektů TAČR** by měly více zohledňovat potřeby průmyslu a jejich komerční potenciál, včetně otázky Open Access, která je pro firmy často nepřijatelná
- Problémem je **kofinancování projektů** ze strany univerzit, které nemají takové ziskové kapacity jako firmy.
- Existují **bezpečnostní legislativní bariéry** spojené s výzkumem vodíkových technologií.

Role VaV v rozvoji vodíkového hospodářství:

- VaV by měl **poskytovat argumenty pro zlepšení legislativy**.
- Důležitá je **podpora přípravy vodíkových specialistů** a vlastního vývoje nových technologií na úrovni regionu pro zvýšení konkurenceschopnosti.
- Je potřeba zaměřit se na **lokální ostrovní řešení** propojující výrobu a spotřebu vodíku.
- Doporučeno **zohlednit ekonomický potenciál projektů** již ve fázi jejich přípravy a nesoustředit se pouze na technickou stránku.
- Pro komerční využití je nezbytná **komerčně dostupná technologie** na adekvátní úrovni technologické připravenosti.
- Je vhodné začít s **malými pilotními projekty** pro získání zkušeností a dat z reálného provozu před realizací velkých projektů.

5. Nejvýznamnější témata k další diskusi a práci kulatého stolu

- **Revize legislativních požadavků na "obnovitelný" vodík** a uznání nízkouhlíkových alternativ.
- Rozvoj a návrh možností **financování provozní podpory** pro konečné spotřebitele a výrobce obnovitelného vodíku.
- Podpora **výzkumu a vývoje technologií a rozvoj domácích kompetencí na regionální úrovni**.
- Podpora **lokálních komplexních řešení** (ostrovní a pilotní projekty) jako testovacího prostředí pro škálování.
- Zohlednění **spodních limitů velikosti projektů** pro dosažení ekonomické smysluplnosti.
- Využití existujících **finančních prostředků v OPST (resp. na úrovni nástupních programů) a programu TAČR** pro regionálně zacílenou podporu VaV v oblasti vodíku.
- Zlepšení **propojení mezi akademickou sférou a průmyslem** při definování výzkumných cílů a výstupů.

- Podpora **medializace úspěchů** regionálních výzkumných pracovišť pro zvýšení atraktivity regionu

6. Shrnutí a následující kroky

- Bylo potvrzeno, že **legislativa a regulace představují bariéru** pro rozvoj vodíkového hospodářství.
- Panuje shoda na významu **hledání smysluplných výzkumných a vývojových směrů** s využitím dostupných finančních prostředků, které mohou být relevantně řešeny z úrovně regionálních VaV stakeholderů.
- Účastníci se shodli na **potřebě proaktivního přístupu** a zaměření se na to, co je možné realizovat v regionu v oblasti VaV.
- Další jednání kulatého stolu proběhne v průběhu května 2025.

Zapsal: Kateřina Měkotová

V Ústí nad Labem, dne 16.04.2025